

Stifts, midler.

—
Hvad de
anvendes til.

—
**1000 rige Frøknere
og 100,000 fattige
Gamle!**

—
Vi har i vor tidligere Artikel paavist, hvor kolossale Værdier der i vort lille Husmandsland ved Tidernes Ugunst er blevet lagt ind under Klostre og Stiftelser. Det drejer sig om

ca. 60 Millioner Kroner.*)

10 af disse Millioner skal vi nu for Northeds Skyld lade ude af Betragtning. De er fordelt paa en halv Snes mindre Stiftelser, som er af rent privat Oprindelse, og hvis Midler væsentlig kommer den mindre velhavende Middelstand til Gode.

Resten, 50 Millioner, tilhører de tre store "Bælgeløse", nemlig Demmetofte og Gisselsfeldt. De er oprettede af kongelige og adelige Personer, som dels i Kraft af Gnevoldsmagten, dels ved uretfærdige Processer i Tidens Løb plyndrede hele Landstaber for alt det Jordgods, de kunde overkomme, og mente at sikre sig Himlens Tilgivelse ved at oprette disse Anstalter — ikke til Behjælp for de Uplyndrede, men for deres egne Standsfæller.

Hvad bringes der nu ud af disse Summer?

Stiftets Indtægter. Hverledes Rest anvendes — derom siden.

Demmetofte

giver aarlig ca. 400,000 Kr., som er forbeholdt de tre første Rangklasser. Det forsørger ca. 400 Damer for 263,000 Kr. Og saa — tank en Gang — ofrer det 33,000 Kr. paa Gudssets fattige Børn. Hvor Resten bliver af, er ikke officielt bekendt.

Gisselsfeldt

endelig har om Aaret ca. 300,000 Kr., der i første Række kommer 50 Damer til Gode. Disse nyder dog kun sammen ca. 30,000 Kr. Men ved Eiden heraf er der ved Gisselsfeldt oprettet et Indskrivningssystem, der er baseret paa ret mærkelige Principer. Velhavende Folk kan imod Indbetaling af et Par Tusinde Kroner sikre deres Døtre en flækkelig Aarpenge, hvis de ikke bliver gifte, eller hvis de efter Giftermaalet bliver Enker. Dette er ingen Livsforikring. Principet er, at den Mand, der er rig nok til, naar der sødes ham en Datter, at kunne tage et Par Tusinde Kroner ud af Sparekassen og indbetale dem i Gisselsfeldt, derved kan sikre Datteren Andel i Udbyttet af de gamle adelige Høverses Plynderinger. De høvede Summer overlever langt, hvad Indskrivningspengene udbringer, og her er jaaledes i Virkeligheden Tale om Sø-gater.

Dette ansaas i gamle Dage for naturligt og retfærdigt; og det tilstedes endnu den Dag i Dag.

Allt i alt bliver det vel et Tusind iugnelunde usblidende Kvinder, der nyder godt af disse uhyre Summer, hvis Renter omtrent svarer til det samme Beløb, Staten i Aaret 1898 kunde afse til Alderdomsforsørgelse for —

For først at tage

Ballø Stift.

da skal dettes Midler efter Dronning Sofie Magdalenes Bestemmelse komme Damer af de to første Rangklasser til Gode. Mændene af disse Rangklasser er enten store Godsejere eller højtstaaende Embedsmænd med betydelige Gager og god Afgang til at sammenstrabe Formuer. Deres Sønner og Døtre nyder deres Legater som en behagelig Tilgift til en god Pension eller en flækkelig Renteindtægt af den arvede Privatformue.

Ballø Stifts 21½ Million giver (det vil sige bør give) mindst 700,000 Kr. aarlig. For disse Penge lever — fraregnet en Abbedisse paa 7,500 Kr. — 105 Stiftsdamer, som tilsammen oppebærer 200,000 Kr. og fri Bolig. Disse skal alle være adelige. Desuden findes der 160 Lemmer, som er „indskrevne“ af deres Fødre mod Indbetaling af en Sum Penge. De saar ialt 96,000 Kr. Endelig nyder 28 Jomfruer udenfor Stiftelsen tilsammen 28,000 Kr.

Disse 293 Damer koster tilsammen 700,000 Kr., hvilket er Halvdelen af

alle Landets fattige Gamle.

Man vil have set, at de efter Statuterne udgionne Bølsb ikke nær naar op til de Indtægter, Klostrene virkelig bør have efter de Værdier, de ligger inde med. Det bør da erindres, at der i Administrationen for dem selvstændig sidder en Mængde Herrer — rige Mænd eller højt gagerede Embedsmænd — som hører betydelige Salærer for det Arbejde, de lader besørge af deres Fuldmægtige og Skrivere.

Dg endelig, at den Administration, som lyses saa dyrt, sikkert er — for at bruge et populært Udtryk — rent ad Helvede til. Det er saaledes høist sandsynligt, at Indtægterne ikke naar de Summer, vi har anslaaet. Men dette er jo saa kun en Standaale mere, thi Værdierne er opgionne i Statskalenderen, og vi har kun beregnet dem til en Rente af tre Procent.

Vi skal isørigt ikke indlade os paa en nærmere Kommentar til de anførte Tal. De taler for sig selv.

Vi er senere blevet opmærksom paa en Fejl i vor Opgivelse fra i Gaar, idet Bemmetostes Hartornsværdi ikke er 12½, men 7½ Mill. Vi har imidlertid regnet Hartornet saa lavt, at Summen 60 Mill. dog ikke naar, hvad der officielt er opgivet til Brug for Rigsdagen, og de ubrugte Slutninger roffes derfor ikke ved den nævnte Fejl.